

فصلنامه دانش انتظامی سمنان ، دوره نهم ، شماره سی و چهارم ، زمستان ۱۳۹۸

تاریخ دریافت مقاله: ۹۸/۰۴/۱۲

تاریخ پذیرش مقاله: ۹۸/۰۷/۱۵

صفحات: ۲۷ - ۹

اخلاق کاربران فضای مجازی تحت تاثیر شبکه های اجتماعی

محسن کاشفی^۱، حسین صادقی کاشان^{۲*}

چکیده

با گسترش قابلیت های فضای مجازی و وابستگی افراد مختلف در سطح جامعه به ابزار ها و محصولات این فن آوری نوین باعث گردیده ابعاد مختلف جامعه بشری در حوزه های مختلف سیاسی ، اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی نیز دستخوش تغییر گردد و عملا برخی کشورها برای رسیدن به اهداف خود از این بستر استفاده می نمایند مهمترین نکته ای که خیلی قابل تامل در این حوزه می باشد تغییر اخلاق کاربران و در نهایت گسترش آن در خانواده و جامعه می باشد. محتوای تولیدی که مغایر فرهنگ یک جامعه باشد به راحتی از طریق فضای وب به خصوص شبکه های اجتماعی می تواند به صورت گسترده انتشار یافته و در بلند مدت تاثیرات منفی در سطح جامعه داشته باشد و عملا در حوزه اخلاق و فرهنگ یک دگردیسی صورت می پذیرد. در این مقاله سعی گردیده تهدیدها و چالش های این حوزه به همراه راهبردهای خارج شدن از این فضا تبیین گردد.

واژگان کلیدی: اینترنت؛ اخلاق؛ اجتماع؛ شبکه های مجازی؛ رسانه های اجتماعی

۱ - کارشناسی کامپیوتر (ایمیل : fa.sem724@gmail.com)

۲ - کارشناس ارشد حقوق جزا و جرم شناسی دانشگاه آزاد اسلامی - (ایمیل: hoseinSadeghi56@yahoo.com)

مقدمه :

اجتماع و شکل گیری اجتماعات انسانی در دوران های مختلف متفاوت بوده است بطوریکه در برخی زمان ها مکان ، محیط و ... زمینه را برای شکل گیری یک اجتماع مهیا می نمود .

با تشکیل جامعیت انسانی نیاز به ارتباط ، در ذهن افراد شکل گرفت و همین امر باعث اختراع تلفن ، تلگراف ، تلویزیون ، ماهواره و اینترنت گردید که امروزه شاهد تغییر و تحول و یا بروز رسانی مستمر این اختراعات هستیم . در این بین اینترنت و ماهواره دو فن آوری نوین هستند که تاثیر بسزایی در پیشبرد اهداف بشری داشته اند .

ماهواره‌دارای قابلیت های فراوانی بوده و دسترسی انسان را به حوزه های مختلف تسریع نموده است.

اینترنت : یک فن آوری نوین می باشد که در سال ۱۹۶۹ وارد جامعه جهانی گردید و اولین تارنما در سال ۱۹۸۹ میلادی با پیشوند WWW شروع به فعالیت کرد .

تمامی وسایل ارتباط جمعی دارای آثار مثبت و منفی می باشند در این بین اینترنت و ماهواره در اولویت قرار دارد .

اینترنت که امروزه به عنوان یکی از اقلام ضروری در سید هر خانواده قرار دارد دارای قابلیت های چشمگیری بوده و محصولات متعددی از این فن آوری نوین می توان نام برد . شبکه های اجتماعی یکی از محصولات پرترفدار این فضا می باشد .

شبکه های اجتماعی همانطور که از نام آن مشخص است هدف و کارکردی جزء شکل گیری یک ارتباط، ایجاد تعامل در فضای مجازی را نباید داشته باشد. ارتباط جمعی و تعامل فردی و سازمانی در این شبکه ها گرو اخلاق کاربر و کاربران می باشد .

می توان گفت: با گسترش فن آوری اطلاعات و رسانه های ارتباطی ، اخلاق رسانه ای نیز دچار تغییر شده است . با ورود گسترده کاربران به شبکه های اجتماعی اخلاق نیز در این فضا تغییر پیدا کرده است .

پس نتیجه می گیریم اخلاق موثرترین پدیده در شبکه های اجتماعی بوده که می تواند بواسطه شبکه های اجتماعی تغییر و یا معکوس گردد .

ضرورت و طرح مسئله :

پیشرفت های دیجیتالی جدید و توسعه تجهیزات دیجیتالی و ارزان قیمت باعث گردیده آحاد مختلف جامعه در این فضا ورود پیدا کرده و هر کاربر به تنهایی ایفای نقش کند . هر کاربر در این فضا می تواند به عنوان یک خبرنگار یک روزنامه نگار و ... عمل نماید در صورتی که شاید کفایت یا تعهد لازم در این حوزه را نداشته باشد و همین امر باعث بروز برخی بداخلاقی ها ، ناهنجاری ها در ابتدا در شبکه های مجازی و در نهایت در سطح جامعه می گردد .

فضای مجازی و شبکه های اجتماعی امروزه عامل اصلی تاثیرگذاری بر تعاملات اجتماعی گردیده اند . از طرفی اجتماع و افراد و نقش هر یک باعث بروز خلیقاتی می گردد و این مهم می تواند بواسطه شبکه های اجتماعی متاثر گردد.

با توجه به اینکه فعالیت کاربران در شبکه های اجتماعی خود دارای چندین بعد و پیچیده می باشد قطعاً اخلاق در این فضا نیز متفاوت از حوزه فیزیکی و اخلاق حقیقی کاربران می باشد . عوامل بسیاری مانند میزان دسترسی به اینترنت ، نگرش اخلاقی کاربر ، طراح و توسعه دهنده پیام رسان یا شبکه اجتماعی و ... در تغییر رفتار یک کاربر در این شبکه ها می تواند تاثیرگذار باشد.

پس با توجه به تاثیر اخلاق بر فضای مجازی و عملکرد متقابل شبکه های اجتماعی بر اخلاق کاربران بررسی این موضوع دارای اولویت و اهمیت می باشد.

فرضیه ها :

تاثیرگذاری شبکه های اجتماعی بر رفتار اجتماعی کاربران فضای مجازی اخلاق هر کاربر با رفتار در شبکه های اجتماعی اثر مستقیم دارد .

تعریف مفاهیم :

اینترنت :

در حقیقت شبکه های رایانه ای به هم پیوسته می باشد . این یک پروژه نظامی ایالات متحده آمریکا بوده در دهه ۱۹۶۰ و در اواسط دهه ۱۹۹۰ با همکاری برخی کشورها به عنوان یک شبکه همگانی رونمایی گردید یا شاید بتوان گفت اینترنت با مفهوم امروزی در دهه ۱۹۹۰ متولد شده است .

علم اخلاق :

شاخه ای از علوم انسانی می باشد که در آن شناخت مصادیق ارزش ها ، راههای کسب فضائل و ترک رذایل اخلاقی است . البته ناگفته نماند دانشمندان علم اخلاق تعاریف متفاوتی برای آن دارند

اجتماع :

در لغت به معنای جماعت ، انبوهی ، اشتراک ، وفاق عمومی مطرح می باشد از منظر جامعه شناسی اجتماع به گروهی از افراد اطلاق می گردد که با پیوندهای قومی و با دوام و گاهی در یک موقعیت جغرافیایی مشترک ، فعالیت های اجتماعی مشارکتی منظمی دارند .

شبکه های اجتماعی :

شکه اجتماعی مجازی مانند هر شبکه اجتماعی از اجتماع و روابط انسانها در اجتماع شکل میگیرد کوچکترین اجتماع انسانی از ۲ نفر تشکیل می گردد .

این شبکه از زنجیره ای از ارتباطات و گره ها و بدون حضور فیزیکی افراد شکل می گیرد و تکمیل کننده آن ابزاری بنام اینترنت است .

رسانه های اجتماعی :

رسانه های اجتماعی بدون وجود اینترنت و شبکه اجتماعی بی معنی می باشد . عملا رسانه های اجتماعی یا سوشیال مدیا ابزارهای تحت وب یا مبتنی بر تلفن همراه می باشند که به کاربران اجازه به اشتراک گذاری ، استفاده از تولید محتوا و ... را می دهد .

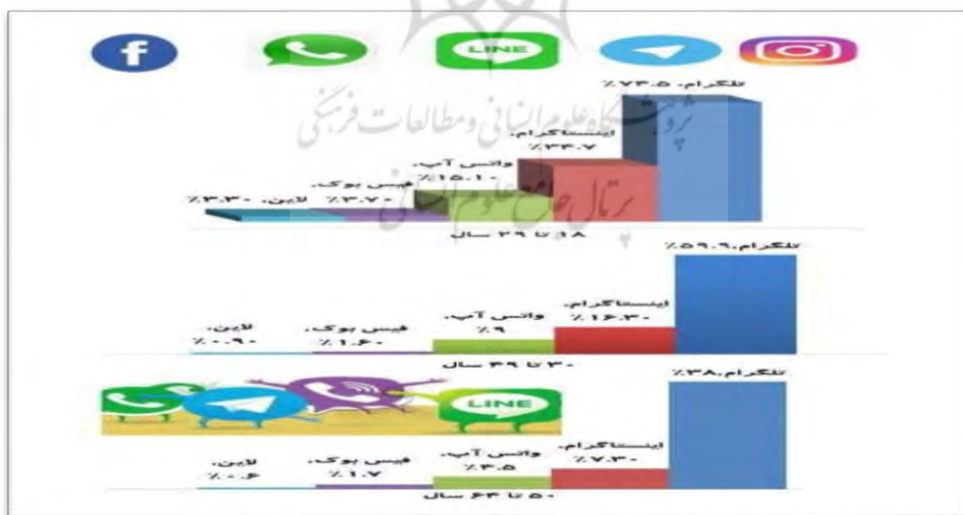
۱- ایران و شبکه های اجتماعی :

یکی از مهمترین محصولات فن آوری اطلاعات شبکه های اجتماعی می باشند که شاید به توان گفت پدیده دنیای دیجیتال است .

شبکه های اجتماعی بدلیل جذابیت ، قابلیت و ... چنان کاربران را به سمت خود جلب نموده است که شاید بتوان گفت اعتیاد اینترنتی فقط بخاطر شبکه های اجتماعی شکل گرفته است .

با توجه به برخی سیاست های کلان کشور و وابستگی کاربران در ایران شبکه های اجتماعی خارجی مانند تلگرام ، اینستاگرام و در پیام رسان های داخلی سروش ، سلام ، بله و ... براساس کارایی خود دارای محبوبیت می باشند .

این موضوع دارای اهمیت می باشد که چرا شبکه های اجتماعی غیر بومی مانند تلگرام چه قبل از مسدود سازی و یا زمان مسدود سازی دارای کاربران فراوانی در کشور ایران و استان سمنان می باشد . در صورتی که اخبارها ، مستندات بیانگر وجود انواع ناهنجاری ها ، تخلفات و تهدیدات در برخی شبکه های اجتماعی پرمخاطب برای کاربران بخصوص خانواده ها می باشد .

شکل شماره ۱-۱: رده سنی استفاده کننده از شبکه های اجتماعی

۱-۱) عضویت کاربران ایرانی در شبکه های اجتماعی

بعد از اخلاق و ایبر و کندی سرعت کاربران ایرانی پیام رسان تلگرام را انتخاب و به این پیام رسان کوچ کردند .

با توجه به توسعه این پیام رسان و افزایش قابلیت های خود استیکر ، کانال ، گروه ، ربات و ... تعداد قابل توجهی از کاربران ایرانی را به خود جلب نموده است (۸۰ درصد) براساس برخی آمارها روزانه ایرانیان ۲,۷ میلیارد بازدید از تلگرام در سال ۱۳۹۶ داشته اند و یا ۷۵۰ هزار کانال به زبان فارسی در این پیام رسان ایجاد گردیده است .(باشگاه بهمن ۹۶)

۲- ضریب نفوذ اینترنت در ایران و جهان :

۱-۲) بر اساس آمارهای پایگاه علمی ESI

امروزه اینترنت به عنوان ابزاری نوین نه تنها صرفاً برای انجام کارهای ارتباطی و مکاتبات، بلکه جهت انجام بسیاری از کارهای دیگر همچون کارهای اداری، تجاری، تحقیقات علمی، سرگرمی، تفریح، و... در اختیار مردم قرار گرفته است.

شواهد بیانگر این حقیقت است که فناوری اطلاعات و ارتباطات و رسانه های جدید در دهه آینده، به بزرگترین مولد رشد ناخالص ملی کشورها تبدیل خواهد شد و بیش از ۷۰ درصد رشد ناخالص ملی را تحت پوشش قرار خواهد داد.

آمارهایی که همه روزه از سوی وبسایت های وضعیت اینترنت جهان و همچنین آمارهایی که مرکز مدیریت توسعه ملی اینترنت در خصوص تعداد کاربران اینترنت ارائه می دهد، روند رو به رشد گسترش تعداد کاربران اینترنتی را در جهان و ایران نشان می دهد.

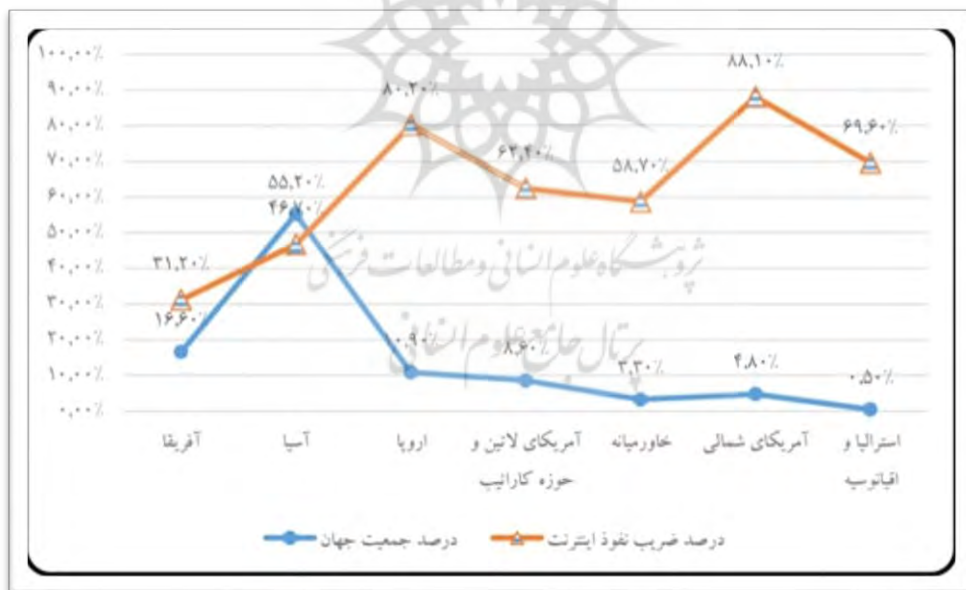
این مسئله به این معناست که شبکه جهانی اینترنت توانسته است طی این سالها ضریب نفوذ خود را در زندگی افراد افزایش دهد و به یکی از جنبه ها و ابعاد کاربردی و با اهمیت زندگی افراد تبدیل شود. کاربران اینترنتی ساعتی چند در هفته یا ماه به استفاده از جنبه های مختلف اینترنت از قبیل جستجوی اخبار و اطلاعات، چک کردن ایمیل و نرم افزارهای ارتباطی و گفتگو، انجام خرید یا امور بانکی و اشتراک مطالب و موضوعات مورد نظرشان اقدام می کنند، بدین ترتیب اهمیت و کارکرد شبکه اینترنت در زندگی شهری

امروز ما آن قدر شایان توجه است که می‌توان ادعا کرد در کلان‌شهری مانند تهران نبود اینترنت یا اختلال در آن می‌تواند زندگی ساکنین و بسیاری از فعالیت‌های شهری را با اختلال شدید و حتی وقفه روبرو کند.

ضریب نفوذ اینترنت بر اساس شاخص‌های توسعه انسانی سازمان ملل اندازه‌گیری می‌شود. این سازمان بر اساس این شاخص‌ها کشورها را به چهار گروه عمده تقسیم می‌کند که عبارتند از:

- کشورهای با شاخص‌های توسعه انسانی بسیار زیاد
- کشورهای با شاخص‌های توسعه انسانی زیاد
- کشورهای با شاخص‌های توسعه انسانی متوسط
- کشورهای با شاخص‌های توسعه انسانی ضعیف

۲-۲) عضویت کاربران ایرانی در شبکه‌های اجتماعی

نمودار شماره ۲-۱: ضریب نفوذ اینترنت در مناطق جهان

اطلاعات نمودار فوق نشان می‌دهد که بیشترین درصد نفوذ اینترنت در جهان به آمریکای شمالی اختصاص دارد. به این معنی که ۸۸,۱۰ درصد جمعیت این منطقه از

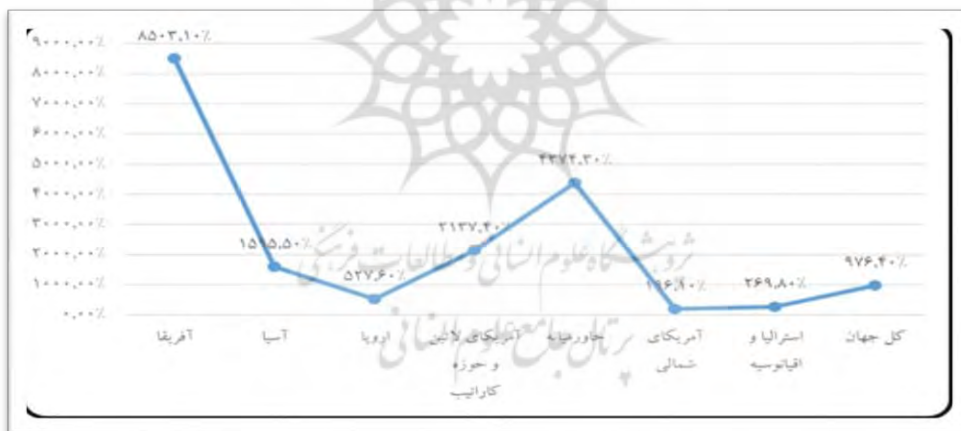

اینترنت استفاده می‌کنند. این منطقه ۴,۸ درصد جمعیت جهان را به خود اختصاص داده است.

بعد از آن اروپا با جمعیتی برابر با ۰,۹ درصد جمعیت جهان، که ۸۰,۲ درصد این جمعیت دارای اینترنت می‌باشند. بعد از آن منطقه استرالیا و اقیانوسیه است که تنها ۰,۵ درصد جمعیت جهان را دارد که ۶۹,۶ درصد آنان از اینترنت استفاده می‌کنند.

به دنبال آن منطقه آمریکای لاتین و کارائیب با داشتن ۸,۶ درصد جمعیت جهان، ۶۲,۴ درصد آن صاحب اینترنت می‌باشند. پس از آن منطقه خاورمیانه با جمعیت ۳,۳ درصدی جهان، ۵۷,۷ درصد آنان از اینترنت بهره می‌برند. بعد از آن آسیا با داشتن جمعیتی برابر با ۵۵,۲ درصد جمعیت جهان که تنها ۴۶,۷ درصد آنان از اینترنت استفاده می‌کنند. در آخر نیز آفریقا با دارا بودن ۱۶,۶ درصد جمعیت جهان که فقط ۳۱,۲ درصد این جمعیت از اینترنت بهره می‌برند.

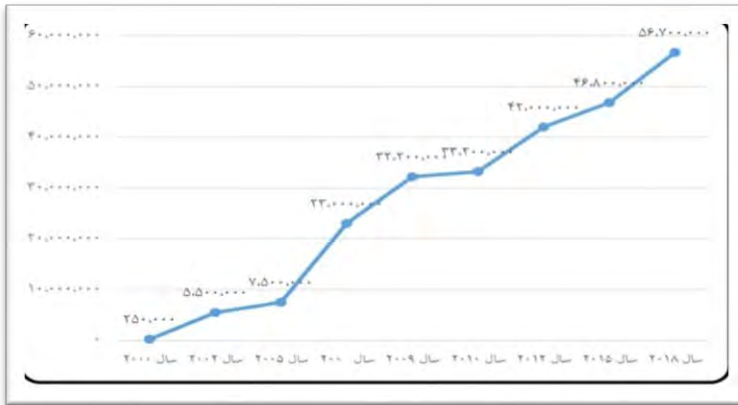
۲-۳) نسبت جمعیت به رشد استفاده از اینترنت

نمودار شماره ۲-۲ : میزان رشد نفوذ اینترنت

نمودار شماره ۲ بیان می‌کند که رشد و نفوذ اینترنت در طی هفده سال گذشته آفریقا به نسبت بیشترین رشد را داشته است. بعد از آن کشورهای خاورمیانه، آمریکای لاتین و حوزه کارائیب، آسیا، اروپا، استرالیا و اقیانوسیه و در آخر نیز آمریکای شمالی رشد و افزایش ضریب نفوذ اینترنت را داشته‌اند.

۲-۴) ضریب نفوذ اینترنت در ایران

نمودار شماره ۲-۳: ضریب نفوذ اینترنت در ایران بر اساس میزان جمعیت

اطلاعات نمودار شماره ۳ بیانگر این مطلب است که در سال ۲۰۰۰ میلادی میزان کاربران اینترنت حدود ۲۵۰ هزار نفر بوده‌اند که در ابتدای سال ۲۰۱۸ این کاربران به میزان ۵۶ میلیون و ۷۰۰ هزار نفر رسیده است. این مطلب نشان می‌دهد که ضریب نفوذ اینترنت و کاربرد آن در کار روزمره به شدت افزایش یافته است.

۲-۵) درصد جمعیت استفاده‌کننده از اینترنت در ایران

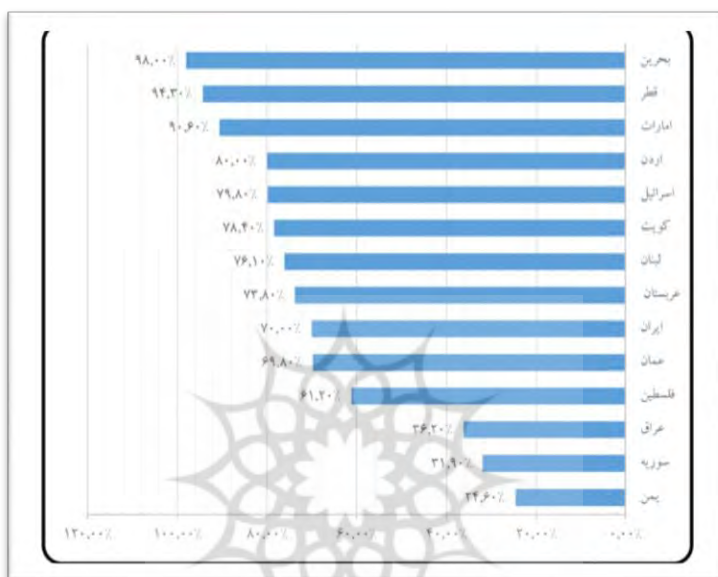

نمودار شماره ۲-۴: درصد ضریب نفوذ اینترنت در ایران بر اساس میزان جمعیت

با توجه به اطلاعات نمودار شماره ۴ می‌توان بیان کرد که در سال ۲۰۰۰ میلادی تنها ۳.۸ درصد جمعیت ایران دارای اینترنت بوده‌اند که این میزان در سال ۲۰۱۷ میلادی به

۷۰ درصد جمعیت رسیده است. نفوذ اینترنت در ایران از سال ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۷ در تمامی سالها از یک رشد خطی برخوردار بوده است، به جز در سال ۲۰۱۰ میلادی که نسبت به جمعیت سال ۲۰۰۹ حدود ۵,۳ درصد کمتر بوده است.

۲-۶) درصد جمعیت استفاده کننده از اینترنت در کشورهای خاورمیانه

نمودار شماره ۲-۵: درصد ضریب نفوذ اینترنت در کشورهای خاورمیانه بر اساس میزان جمعیت

با توجه به اطلاعات نمودار شماره ۵ می توان بیان کرد که در سال ۲۰۱۷ میلادی ۹۸ درصد جمعیت بحرین از اینترنت استفاده می کنند. بعد از آن ۹۴,۳ درصد جمعیت قطر، ۹۰,۶ درصد جمعیت امارات، ۸۰ درصد جمعیت اردن، ۷۹,۸ درصد جمعیت رژیم اشغالگر، ۷۸,۴ درصد جمعیت کویت، ۷۶,۱ درصد جمعیت لبنان، ۷۳,۸ درصد جمعیت عربستان، ۷۰ درصد جمعیت ایران، ۶۹,۸ درصد جمعیت عمان، ۶۱,۲ درصد جمعیت فلسطین، ۳۶,۲ درصد جمعیت عراق، ۳۱,۹ درصد جمعیت سوریه و در آخر نیز ۲۴,۶ درصد جمعیت یمن از دارای اینترنت بوده اند. (عالی آذر ۹۶)

۳- ضریب نفوذ اینترنت در استان سمنان :

استان سمنان بدلیل وجود زیرساخت های فراوانی در سطح استان (مراکز دانشگاهی ، شهرک های صنعتی و ....) همواره در دارای ضریب نفوذ بالای قرار داشته است این آمار نیز قابل توجه می باشد که در استان سمنان پس از راه اندازی G۳ و ارتقاء G۴ ضریب نفوذ تلفن همراه در استان به بیش از ۱۰۰ درصد ارتقاء پیدا نمود و عملاً تمامی شهرهای استان تحت پوشش تلفن همراه می باشد.(سایت دانا)

۴- فرصت های شبکه های اجتماعی :

شبکه های اجتماعی در کنار ماهیت اسمی خود یعنی اجتماع دارای فرصت های فراوانی نیز می باشد :

- بی حد و مرز بودن :

هر کاربری هر مطلبی را می تواند خارج از مرزهای جغرافیایی به اشتراک گذاشته و سایر کاربران استفاده نمایند .

- انتشار سریع اخبار :

با توجه گستردگی شبکه های اجتماعی هر کاربر به عنوان یک خبرنگار عمل کرده و به راحتی می تواند اخبار را مخابره نماید .

- ارتباط گیری مجازی :

با بهره گیری از این فرصت کاربران به راحتی و با کمترین هزینه می تواند ارتباط های صوتی و تصویری با سایر کاربران در دورترین نقاط دنیا داشته باشند .

۵- تهدیدات شبکه های اجتماعی :

- نقض حریم خصوصی افراد :

با توجه به امکان بارگذاری مطالب توسط کاربران در شبکه های اجتماعی این امر در برخی اوقات تبدیل به تهدید در حوزه نقض حریم خصوصی افراد می گردد .

• **تبلیغات منفی:**

به راحتی هر کاربر با هر دین و مذهبی با ایجاد یک پروفایل در این فضا اقدام به تبلیغات بر علیه اشخاص ، دین و ... می نمایند .

• **انتشار شایعه و مطالب کذب:**

این فضا باعث گردیده هر کاربری بدون در نظر گرفتن اخلاقیات صرف اهداف سیاسی ، اقتصادی و ... اقدام به انتشار شایعه ، فراهوان و .... به راحتی و بدون هیچ محدودیتی می نماید .

• **دوری از اجتماع :**

همانطور که از نام شبکه های اجتماعی بر می تابد باید اجتماع صورت بگیرد در صورتی که افراد در حوزه فیزیکی از همدیگر دور می شوند و ارتباطات فقط مجازی و در تجهیزات هوشمند قرار می گیرد.

• **تاثیر بر اخلاق :**

در شبکه های اجتماعی ارتباطات خاصی وجود دارد که شاید در حوزه فیزیکی و واقعی نباشد ، ارتباطات کلامی و غیر کلامی ، ارتباط با افراد خاص که وابستگی به یک سازمان یا یک طرز تفکر در دنیا را دارند که همه این موارد در بلند مدت تاثیر مستقیم بر اخلاق و رفتار یک کاربر و در نهایت یک اجتماع دارد .

• **تاثیرات جسمی :**

بهره برداری بیش از حد از تجهیزات هوشمند و پیام رسان ها در کنار آسیب های روحی و روانی به جامعه ، آسیب های جسمی نیز به یک کاربر وارد می نماید چاقی ، تضعیف حافظه ، پرخاشگری ، آسیب به چشم و مفاصل و... که همه این موارد بیانگر استفاده بیش از حد از این شبکه ها و یا اعتیاد به این بستر می باشد .(نور آذر ۹۵)

۶- تاثیرات منفی شبکه های اجتماعی :

هر شبکه اجتماعی با یک فرهنگ خاص طراحی ، تولید و عرضه گردیده است . کاربر با عضویت در این شبکه ها عملا با خصلت و اخلاق آن شبکه ارتباط گرفته و در مجموع رفتار

، وضعیت ظاهری و در نهایت اخلاق یک کاربر متاثر می گردد . شاید بتوان گفت هر شبکه اجتماعی نیز بدنبال ترویج فرهنگ طراح خود می باشد . البته این نکته حایز اهمیت است که کاربران نیز با تولید محتوا و انتشار مطالب و ... می توانند در روحیه یک کاربر و یا تغییر یک فرهنگ دخیل باشند .

۷- قانون و شبکه های اجتماعی :

اولین نکته ای که هر کاربر با گفتن قانون به نظرش می رسد جرم و جنایت است . پس در ابتدا جرم را تعریف کرده و بیان می داریم

براساس قانون : فعل یا ترک فعل که در قانون برای آن مجازات تعیین شده باشد جرم نامیده می شود . این قانون برای حوزه حقیقی و مجازی هم صدق پیدا می کند . با توجه به تخصصی بودن جرایم در حوزه فضای مجازی قانونی تحت عنوان " قانون جرایم رایانه ای " در سال ۱۳۸۸ تصویب گردید که دارای ۸ فصل بوده (فصل اول: جرایم علیه محرمانگی داده ها و سامانه های رایانه ای و مخابراتی ، فصل دوم : جرایم علیه صحت و تمامیت داده ها و سامانه ای رایانه ای و مخابراتی ، فصل سوم : سرقت و کلاهبرداری مرتبط با رایانه ، فصل چهارم : جرایم علیه عفت و اخلاق عمومی ، فصل پنجم : هتک حیثیت و نشر اکاذیب ، فصل ششم : مسئولیت کیفری اشخاص ، فصل هفتم: ساسر جرایم و فصل هشتم : تشدید مجازات ها)

و براساس هر یک از بند های مرتبط با جرایم به موضوع پرونده رسیدگی می گردد و در استان سمنان بیشترین فراوانی جرایم در سال ۱۳۹۷ در حوزه مالی یا سرقت و کلاهبرداری بوده است . که رونق شبکه های اجتماعی خارجی در بین کاربران در این امر تاثیر گذار بوده است .

البته قابل ذکر است در قانون مجازات اسلامی جرایم رایانه ای در بخش تعزیرات قرار گرفته و از ماده ۷۲۹ شروع می گردد.(هشدار خرداد۹۵)

۸- چالش های اخلاقی در شبکه های مجازی:

امروزه با نگاهی اجمالی به مطالب منتشره در برخی شبکه های اجتماعی پرمخاطب مانند تلگرام ، اینستاگرام و ... و پست و کامنت های منتشره می توان به راحتی بد اخلاقی ها و معضل های اجتماعی این فضا را احصاء کرد .

با بررسی سطحی برخی کامنت ها در پروفایل برخی بازیگران سینما، بازیکنان بازی های ورزشی و ... به یک واقعیت می رسیم فردی که در محیط بیرونی و حقیقی دارای چهره موجه و قابل تقدیر از نظر علم اخلاق می باشد با ورود به این فضا و استفاده از فرصت هویت پنهان و ... عملا تغییر چهره داده و اقدام به لایک و انتشار پست هایی می نماید که در شان یک انسان نباشد.

۹- راهبرد و راهکارهای خارج شدن از این فضا:

تولید محتوا توسط کلیه سازمان ها و دستگاههای دخیل و انتشار از بستر شبکه های اجتماعی مرتبط با اخلاق کاربردی و ارائه نکات کلیدی در ابتدا آموزش و سپس نظارت بر عملکرد کاربران می تواند فرهنگ مناسب ایجاد گردد .

نگاه ویژه داشتن به قشر نوجوان و جوان و برنامه ریزی مناسب برای هدایت آن و شناخت نیازمندی اخلاقی آن .

۱۰- توسعه شبکه های اجتماعی داخلی

احصاء آسیب ها و تهدیدات شبکه های اجتماعی غیر بومی و اطلاع رسانی عمومی کنترل های لازم توسط والدین بر روی عملکرد و رفتار کودکان فرزندان در فضای مجازی و ارائه آموزش های شفاف (اطلاعات بهمن ۹۶)

نتیجه گیری :

با گسترش قابلیت های فضای مجازی محصولات این حوزه مانند شبکه های اجتماعی نیز رونق بسیاری پیدا نموده اند . این شبکه ها در کنار مزایا دارای تهدیدات و آسیب هایی می باشد که کاربران باید فرصت و تهدید را همزمان در نظر بگیرند .

با توجه به نامحدود بودن ، دسترسی آسان ، کاربری آسان و ... این شبکه ها ، محلی برای جولان انواع جرایم ، بد اخلاقی ها و ... گردیده است که می طلبد در ابتدا خانواده ها و مسئولین امر به نکته اصلی اخلاق در این فضا توجه ویژه ای داشته باشند .

استفاده از این فضا امری بدیهی و یا اجتناب ناپذیر است پس باید تمام افراد ، دستگاههای دخیل در امر اخلاق با ورود به این موضوع با هر شیوه ای تولید محتوا ، راه اندازی کمپین ، آموزش های چهره به چهره و ... قدمی در راه کاهش مخاطرات این فضا بردارند .

منابع

۱. فخار، فاطمه (۱۳۹۵). حفاظت از حریم شخصی در شبکه های اجتماعی. تهران: انتشارات ناقوس.
۲. سلیمی، سعید و محمدنژاد، حسن (تیر، ۱۳۹۵). فضای مجازی و شبکه های اجتماعی. تهران: پشتیبان.
۳. حسین چترودی، مهدیه و اخزومی، مصطفی (۱۳۹۴). بررسی فرصتها و تهدیدهای شبکه های اجتماعی در فضای مجازی، چهارمین همایش سراسری علوم و مهندسی دفاعی در سپاه.
۴. <http://sccr.ir>
۵. <http://magiran.com>
۶. <http://cyberpolice.ir>
۷. <http://hawzah.net>
۸. <http://isr.ut.ac.ir>
۹. <http://ictfaculty.ir>
۱۰. <http://civilica.com>
۱۱. <http://sid.ir>
۱۲. <http://tci.ir>
۱۳. <http://۳danet.ir>
۱۴. <http://hamandishi.dini.ir>
۱۵. <http://ketabrah.ir>

مراجع

تعامل انسان واطلاعات. بهمن ۹۶.

<https://hii.khu.ac.ir/article-۲۵۶۹-۱-fa.pdf>

باشگاه، خبرنگاران جوان . بهمن ۹۶.

<https://www.yjc.ir/fa/news/۶۴۳۹۶۲۸/>

سایت دانا.

<http://www.dana.ir/news/۷۹۳۷۳۵.html>

سایت شورای عالی انقلاب فرهنگی . آذر ۹۶

<http://www.sccr.ir/Pages/?current=news&gid=۳&Sel=,۱۳۸۱۴۲۹>

سایت ره آورد نور. , آذر ۹۵

<http://www.rahavardnoor.ir/index.php/authors/item/۸۲۴-tablig-zedde-din> ,

سایت ایران هشدار. خرداد۹۵

<https://www.iranhoshdar.ir/Default.aspx?PageName=News&ID=۴۶۹۳&Language>

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

The ethics of cyberspace users under the influence of social networks

Mohsen Kashefi , Hossein Sadeghi Kashan*

Abstract

By expanding the capabilities of cyberspace and the dependence of different people at the community level on tools The products of this new technology have caused different dimensions of human society in the fields Various political, economic, cultural and social issues will also be changed, and in fact some Countries use this platform to achieve their goals It is very thought-provoking in this area to change the ethics of users and ultimately expand it Family and community. Production content that is contrary to the culture of a community easily from It can be widely disseminated through the web, especially social networks And in the long run have negative effects on the level of society and practically in the field of ethics and Culture is a transformation. In this article, threats and challenges have been tried This area should be explained along with strategies for getting out of this space

Keywords: Internet; Ethics; Society; Virtual Networks; Social Media